

2020Z13656

Vragen van het lid **Ouwehand** (Partij voor de Dieren) aan de Ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *nalatigheid bij de NVWA bij ingrijpen in slachthuizen waar onvoldoende maatregelen werden genomen tegen de verspreiding van het coronavirus* (ingezonden 7 juli 2020).

Vraag 1

Hoe voelde u zich toen u de uitzending zag van Nieuwsuur van afgelopen zondag, waarin duidelijk werd dat toezichhoudend dierenartsen al vanaf het begin van de uitbraak van het coronavirus in Nederland tevergeefs binnen de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) aan de bel trokken en op 23 maart aan het management van de NVWA schreven: «We werken op plaatsen waar zieke mensen aan het werk zijn. Waar onvoldoende beschermingsmiddelen beschikbaar zijn. Wij voelen ons (op alle mogelijke manieren) in de steek gelaten door ons management»?¹

Vraag 2

Zou u dit willen kwalificeren als falen van de NVWA, van uw ministerie of van allebei?

Vraag 3

Hebben de signalen van de werkvloer over de onveilige werksituatie u ook bereikt? Zo ja, wanneer en waarom heeft u hiervan geen melding gedaan, bijvoorbeeld in de beantwoording van de schriftelijke vragen van de Partij voor de Dieren op 24 maart, 6 mei en 8 mei, waarbij u wel schreef dat de NVWA het toezicht zal staken wanneer de richtlijnen van het RIVM niet adequaat worden opgevolgd, dat de NVWA dagelijks meldingen en signalen bespreekt binnen het managementteam en dat er actie wordt ondernomen als daar aanleiding toe is?^{2 3}

¹ Nieuwsuur, uitzending 5 juli 2020, <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2339644-nvwa-nalatig-na-signalen-over-slachthuizen-als-corona-hotspot.html>

² Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 2239

³ Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 2857

Vraag 4

Als u deze signalen niet kende, hoe is dat mogelijk, na alle keren dat u in de afgelopen jaren door de Kamer bent geweest op de signalen en zelfs uit onderzoeksrapporten bleek dat het management niet ingrijpt bij misstanden, signalen van medewerkers negeert of haar eigen medewerkers zelfs tegenwerkt? Heeft u een poging gedaan om mensen van de werkvloer zelf te spreken?

Vraag 5

Hoe is het mogelijk dat u op 20 mei aan de Kamer schreef «uit navraag bij de NVWA bleek niet dat de RIVM-richtlijnen op grote schaal niet worden nageleefd», terwijl er op dat moment al 12 dagen een verslag lag met zorgwekkende resultaten van een enquête die is uitgevoerd onder NVWA-medewerkers naar de naleving van de richtlijnen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)?⁴

Vraag 6

Heeft de NVWA de resultaten van deze enquête gedeeld met uw ministerie? Zo ja, wanneer en had u hiervan bij het beantwoorden van de vragen op 20 mei al kennisgenomen?

Vraag 7

Erkent u dat deze enquête, waarin bijna de helft van de deelnemers zegt dat ze regelmatig geen anderhalve meter afstand kunnen houden en dat twee derde stelt dat afstand houden in de vleessector onmogelijk is, juist wel laat zien dat de RIVM-richtlijnen op grote schaal niet worden nageleefd?

Vraag 8

Erkent u dat de verhalen van toezichthoudend dierenartsen van de NVWA in de uitzending van Nieuwsuur van 5 juli 2020 laten zien dat het helemaal niet klopt dat de NVWA handelend heeft opgetreden daar waar er sprake was van niet naleving van de RIVM-richtlijnen, zoals u wel beweerde in uw antwoord op Kamervragen op 20 mei?

Vraag 9

Erkent u dat u de Kamer verkeerd heeft geïnformeerd? Zo ja, welke verklaring heeft u daarvoor?

Vraag 10

Deelt u de mening dat u de situatie in de slachthuizen uit de hand heeft laten lopen? Zou u dit willen kwalificeren als falen van de NVWA, van uw ministerie of van allebei?

Vraag 11

Voelt u zich verantwoordelijk voor de mensen die ziek zijn geworden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waaruit blijkt dat?

Vraag 12

Kunt u bevestigen dat uit een arbeidshygiënisch onderzoek dat in mei is uitgevoerd op een aantal slachthuizen, bleek dat in slechts twee van de zeven onderzochte slachterijen de maatregelen goed op orde waren en dat bij de overige vijf slachterijen verbeteringen «mogelijk of noodzakelijk» zijn?⁵

Vraag 13

Hoe is het mogelijk dat u op 4 juni opnieuw schreef dat de NVWA de mogelijkheid heeft om het slachtproces per direct te stoppen als geconstateerd wordt dat niet kan worden gewerkt volgens de RIVM-richtlijnen, zonder hierbij te noemen dat zowel uit de enquête onder NVWA-medewerkers als uit het arbeidshygiënisch onderzoek bleek dat er zeer regelmatig en in een aantal

⁴ Enquête onder medewerkers van de teams VKE, gestart op 29 april, voltooid op 8 mei 2020. «Hantering RIVM-richtlijnen VKE en persoonlijke beschermingsmiddelen»

⁵ Website NVWA, 24 mei 2020, «Arbeidshygiënisch onderzoek en brief slachthuizen» (<https://www.nvwa.nl/documenten/consument/eten-drinken-roken/vlees-en-vleesproducten/publicaties/arbeidshygiënisch-onderzoek-en-brief-slachthuizen>)

slachthuizen stelselmatig niet volgens de richtlijnen werd gewerkt, ook niet door NVWA-medewerkers?⁶

Vraag 14

Erkent u dat u de Kamer deze informatie heeft onthouden?

Vraag 15

Klopt het dat de GGD Hart voor Brabant geen steekproeven meer uitvoert bij medewerkers van Vion Boxtel, omdat «Een positieve testuitslag bij iemand zonder klachten [niet] wil zeggen dat iemand recent besmet is geraakt en ook niet dat hij/zij op dat moment besmettelijk is», een stelling die het RIVM verwerpt?^{7 8}

Vraag 16

Heeft u gezien dat bij Vion Boxtel, waar bij de meest recente steekproef een op de drie medewerkers besmet bleek, nu slechts bij de ingang wordt gecontroleerd of medewerkers klachten hebben of symptomen vertonen van het coronavirus?

Vraag 17

Kunt u bevestigen dat dit strijdig is met uw eerdere verzoek aan de GGD om alle medewerkers in slachthuizen te testen, al dan niet met steekproeven?⁹

Vraag 18

Heeft u gezien dat de 43 medewerkers van een visverwerkingsbedrijf in Twello die besmet zijn of waren, allemaal geen of lichte klachten hadden?¹⁰

Vraag 19

Heeft u gelezen dat wetenschappers stellen dat besmettingen door mensen zonder ziektesymptomen een belangrijke rol kunnen spelen bij de verspreiding van het coronavirus en dat hun onderzoek laat zien hoe belangrijk het is op grote schaal te testen en geïnfecteerde personen te isoleren?¹¹

Vraag 20

Worden er bij andere bedrijven in de vleessector nog steekproeven uitgevoerd? Zo ja, hoe vaak, bij welke slachthuizen en wat waren per steekproef de uitkomsten? Zo nee, erkent u dat u hiermee welbewust de situatie laat voortbestaan dat bedrijven in de vleessector grote brandhaarden blijven voor het coronavirus?

Vraag 21

Wanneer gaat u afdwingen dat de RIVM-richtlijnen wel worden nageleefd, waar de Kamer u al op 7 mei toe opriep middels de aangenomen motie van de leden Van Esch en Ouwehand (Kamerstuk 25 295, nr. 345)?

Vraag 22

Wanneer kan de Kamer het nationale plan van aanpak om de uitbraak van het coronavirus in en rond slachthuizen tegen te gaan verwachten, zoals u heeft aangekondigd naar aanleiding van de aangenomen motie van het lid

⁶ Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 3023

⁷ Brabants Dagblad, 1 juli 2020, «Waarom blijft Vion ondanks alle besmettingen open? Dit zijn de hete hangijzers rond de slachterij in Boxtel» (<https://www.bd.nl/meierij/waarom-blijft-vion-ondanks-alle-besmettingen-open-dit-zijn-de-hete-hangijzers-rond-de-slachterij-in-boxtel~a3a1c335/>)

⁸ Brabants Dagblad, 26 juni 2020, «RIVM bekritiseert geruststellende conclusies over Vion-slachterij Boxtel» (<https://www.bd.nl/meierij/rivm-bekritiseert-geruststellende-conclusies-over-vion-slachterij-in-boxtel~a13f58b9/>)

⁹ Brabants Dagblad, 25 mei 2020, «Schouten dreigt met sluiten slachterijen als sector boel niet op orde heeft» (<https://www.bd.nl/binnenland/schouten-dreigt-met-sluiten-slachterijen-als-sector-boel-niet-op-orde-heeft~acde2e51/>)

¹⁰ Omroep Gelderland, 1 juli 2020, «Tientallen medewerkers van visverwerker in Twello besmet met corona» (<https://www.omroepgelderland.nl/nieuws/2456277/Tientallen-medewerkers-van-visverwerker-in-Twello-besmet-met-corona>)

¹¹ Natura, 30 juni 2020, «Suppression of a SARS-CoV-2 outbreak in the Italian municipality of Vo» (<https://www.nature.com/articles/s41586-020-2488-1>)

Ouwehand (Kamerstuk 28 286, nr. 1109), die oproep om landelijk de regie te nemen bij het tegengaan van de verdere verspreiding van het coronavirus in de vleesindustrie?

Vraag 23

Waarom weigert u zo halsstarrig om de bandsnelheid in slachthuizen te verlagen en negeert u hiermee een uitdrukkelijke oproep van de Kamer middels de aangenomen motie van het Ouwehand (Kamerstuk 28 286, nr. 1118), terwijl u voor de coronacrisis al toegaf dat dierenwelzijn en voedselveiligheid bij de hoge druk op het slachtproces onvoldoende konden worden geborgd, en de situatie sinds de uitbraak van corona alleen nog maar nijpender is geworden?¹²

Vraag 24

Waarom plaatst u de belangen van de vleesindustrie boven het belang van de volksgezondheid? Is het u bekend dat vlees geen noodzakelijke levensbehoefte is? Zo nee, onder welke steen heeft u geleefd?

Vraag 25

Kunt u deze vragen één voor één en binnen de gebruikelijke termijn beantwoorden?

---

¹² Voortgang van het rapport 2Solve en overige toezeggingen NVWA, 11 februari 2020, Kamerstuk 33 835, nr. 138